

La victòria del poble

“Larga vida a la democràcia” cridaven els centenars de manifestants que el passat dilluns 24 d'abril van sortir als carrers de Kàtmandu, capital del Nepal, poc després que el rei Gyanendra anunciés la restauració del Parlament prevista per divendres de la setmana passada. Els líders de l'oposició van desconvocar la vaga i una multitudinària manifestació com a pas previ a la normalització de la situació, però la insurgència maoista del líder Prachandra no deixa de veure el moviment del monarca com una maniobra més per perpetuar-se al poder. Tres dies abans de l'anunci el monarca havia ofert als set partits de l'oposició el retorn al poble dels poders de l'executiu, però els partits van rebutjar l'ofertament perquè no complia amb les seves demandes, és a dir, l'assemblea constituent. En un discurs en clau internacional que volia mostrar la voluntat democratitzadora del règim als seus aliats, l'Índia i els Estats Units, i sota la pressió de la caiguda en picat del turisme, principal font d'ingressos de l'economia del país, el rei Gyanendra va cedir a les pressions del carrer i va accedir a reobrir el Parlament “per assegurar la pau permanent i la salvaguarda de la democràcia multipartidista”. Era la fi d'una monarquia autoritària imposada pel monarca al febrer de l'any 2005, quan va dissoldre el Govern i es va emparar dels seus poders, i el triomf del poble que guanyava el pols amb el rei. Després de més de dues setmanes de vaga general, protestes i enfrontaments entre manifestants i forces armades en els quals van morir catorze persones, la victòria era del poble.

Cap a l'absolutisme. Des que Gyanendra va assolir el regnat del Nepal el 2001 no ha cessat en els seus intents d'acaparar al màxim de poder, frenar el procés democratitzador engegat a la dècada dels noranta i acostar-se a una monarquia autoritària o absolutista. El segon any, com a cap de l'estat, va dissoldre el Parlament escollit democràticament i el Govern al qual va acusar de “corrupció i ineptitud”. Excuses suficients per

Els 19 dies de protestes als carrers de Kàtmandu aconseguen que el rei del Nepal, Gyanendra, reculi en la seva intenció de mantenir una monarquia autoritària. El conflicte entre el poble i el monarca pel restabliment de la democràcia finalitza dos anys després del cop d'estat absolutista de la corona. Ara cal veure si això permet posar fi a la guerra oberta entre insurgents maoistes i exèrcit que ha causat la mort de més de 13.000 persones.

anul·lar les eleccions convocades per al mes següent i autoatribuir-se més poders dels que reconeixia la Constitució. La crisi ja deixava entreveure que la situació esclataria tard o d'hora. I és que, com afirma l'historiador i professor de la Universitat de Barcelona Jaume Suau, “aquesta manca de democràcia, afegida a la desigualtat i la injustícia social accentuada per un procés de modernització massa llarg i lent, feia inevitable un aixecament popular”. El sistema de cas-

tes, el feudalisme imperant i un país on la tercera part de la població viu en la pobresa feia inevitable la revolta. El rei va retornar a obrir un nou govern, però, com que no s'avenia a perdre el comandament de l'executiu, va nomenar un primer ministre afí als seus interessos, i alhora mantenia la decisió de no convocar eleccions legislatives.

D'altra banda, tot i tenir poc ressò internacional, el Nepal pateix una autèntica guerra civil que enfronta les forces armades reials contra la guerrilla dels maoistes. El grup rebel que va crear-se l'any 1996 amb poc més de cent persones rep avui el suport de gran part de la població rural nepalesa, que són el 85% del total i controlen més de la meitat del país. La fi del sistema de castes i de la discriminació de la dona o la secularització de l'estat són idees que troben en aquesta part del poble una acceptació quasi immediata. La seva força guanya més adeptes cada dia i després del cop absolutista del rei molts veuen la guerrilla com la millor solució per sortir d'un règim feudalista. L'enfrontament entre els uns i els altres ha causat més de 13.000 morts i tant un bàndol com l'altre han estat denunciats per Amnistia Internacional per no respectar els drets humans. El diàleg entre Govern i guerrilla no ha acabat mai d'acostar posicions, però sí que ha aturat els combats per períodes de temps.

El detonant maoista. Les protestes de les últimes setmanes deriven del febrer del 2005, quan Gyanendra dissolia per segona vegada el Govern de Sher Bahadur Deuba —que va ser de nou deposat al capdavant de l'executiu— precisament per haver fracassat en les negociacions de pau amb la guerrilla maoista. Amb l'exèrcit ocupant la capital, Kàtmandu, i la declaració de l'estat d'emergència, el monarca deixava clares les seves intencions. Ni eleccions a l'abril ni Parlament. Set dels partits de l'oposició, entre els quals el principal del país, el Congrés Nepalès, i el Partit Comunista van respondre plegats amb una coalició i asseguraven mobilitzacions per reinstaurar la monarquia constitucional o instaurar una república. De la mateixa idea eren els maoistes, que van prometre cooperar amb l'oposició anunciant un alto el foc perquè es pogués crear una assemblea constituent. El

Els demòcrates nepalesos es van llançar al carrer, el passat 25 d'abril, per celebrar que el rei ha accedit a reinstaurar el Parlament.

boicot de la coalició i les amenaces de la guerrilla van ser les causes principals de l'alta abstenció en les eleccions locals del passat febrer, quan es complia un any del cop absolutista de Gyanendra.

Mentre els maoistes tallaven les carreteres principals dins de la seva zona d'influència per dificultar el subministrament a la capital, la coalició de partits polítics convocava per al 6 d'abril d'aquest any una vaga general acom-

panyada de manifestacions per reclamar el retorn de la democràcia. Molts nepalesos veuen els mètodes de la guerrilla incompatibles amb una democràcia real i no estan disposats a substituir una monarquia autocràtica per una república comunista autocràtica. Per això el lideratge dels polítics que proposen una revolució més pacífica i moderna, amb manifestacions i vagues, ha estat clau perquè la ciutadania decidís prendre els

carrers en aquestes últimes setmanes. Milers de persones van acudir a la crida de l'oposició desafiant el toc de queda imposat pel monarca en una mostra més de fermesa i voluntat autoritària. Les principals ciutats al voltant de Kàtmandu van ser les primeres a veure's plenes de manifestants a favor de la democràcia. Els carrers habitualment plens de turistes, mercaders i ciutadans se substitueixen per tancs i policies amb porres i fusells. Els gasos lacrimògens i les pilotes de goma no van ser suficients per aturar la massa popular que intentava arribar al palau reial per obligar el monarca a reobrir el Parlament i fer unes eleccions democràtiques o, en cas contrari, instaurar una república.

Amb la notícia del rei de reobrir el Parlament al país, el poble se sent fort. Sap que ha de confiar en els líders que l'han guiat, però no deixa de dubtar d'uns polítics immersos en acusacions de corrupció. Amb tot, el monarca haurà d'acceptar que si vol mantenir el seu tro haurà de passar per la sobirania popular. Com tothom.

Jaume Aparicio

El Nepal entre muntanyes

Tres potències han estat directament relacionades amb aquest petit estat de la serralada de l'Himàlaia: l'Índia, la Xina i els Estats Units. L'Índia, durant molt de temps ha prestat el seu suport a la monarquia en l'enfrontament amb els insurgent maoistes, però últimament l'ha retirat, atesa la intransigència del rei Gyanendra i la seva ferma voluntat de crear un estat autoritari. Per la seva banda, la Xina no ha donat mai un suport ferm i decidit ni al Govern nepalès ni als rebels maoistes, a qui critica per desvirtuar el missatge de Mao Zedong. Però el Nepal no deixa de ser un lloc estratègic. El veïnatge amb la Xina fa atractiu el control del territori per als nord-americans. La gran preocupació dels Estats Units és que els maoistes no es facin amb el poder i per això sempre s'ha alineat amb el règim actual, molt més conservador. Els interessa, i molt, que es desbloquegi la situació.